



**Pytania do naboru dotyczącego
wsparcia tworzenia i/lub funkcjonowania centrów usług społecznych i rozwój dostarczanych
przez nie usług (cz.3)**

1. Pytanie: Wnioskodawca planuje utworzenie Klubu Seniora.

- a. Czy ta forma wsparcia na rzecz osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu kwalifikowalna przez Państwa jako dzienna forma usług opiekuńczych?**

Odpowiedź: Tak, klub seniora jako forma wsparcia jest kwalifikowalny w ramach naboru. Należy jednak mieć na uwadze, że dobór form wsparcia musi wynikać z przeprowadzonej diagnozy i zidentyfikowanych potrzeb oraz być szczegółowo uzasadniony i opisany.

- b. Proszę o potwierdzenie, że dokumentem wystarczającym do uczestniczenia w tej usłudze będzie posiadanie przez uczestnika projektu zaświadczenia wydane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS), potwierdzającego niemożność samodzielnego wykonania co najmniej jednej czynności dnia codziennego;**

Odpowiedź: Tak, dokumentem kwalifikującym daną osobę do objęcia wskazaną formą wsparcia może być zaświadczenie odpowiedniego OPS/CUS.

- c. Proszę o potwierdzenie, że nie będzie konieczności przeprowadzenia wywiadów środowiskowych wśród potencjalnych beneficjentów, celem ich kwalifikacji do udziału w tej usłudze (Klub Seniora);**

Odpowiedź: Sposób kwalifikacji danego uczestnika do udziału w Klubie Seniora (np. poprzez konieczność przeprowadzenia wywiadów środowiskowych) odbywa się na zasadach obowiązujących w danym CUS oraz opisanych we wniosku o dofinansowanie projektu w części dotyczącej rekrutacji.

- d. Proszę o potwierdzenie, że możliwe jest zapewnienie wyżywienia dla seniorów w nowo utworzonym Klubie Seniora, który będzie funkcjonował w Centrum Usług Społecznych. Klub seniora będzie funkcjonował minimum 6 h dziennie z racji tego zapewnienie wyżywienia dla uczestników jest niezbędne dla ich prawidłowego funkcjonowania. Zapewnienie posiłków jest kluczowe dla utrzymania zdrowia i dobrego samopoczucia seniorów, którzy często mają specyficzne potrzeby dietetyczne.**

Odpowiedź: Istnieje możliwość zapewnienia wyżywienia uczestnikom Klubu Seniora. Należy jednak pamiętać, że dobór zaplanowanych form wsparcia odbywa się na podstawie przeprowadzonej przez Wnioskodawcę diagnozy. Kwestie te należy szczegółowo opisać w projekcie w ramach opisu zadań, odpowiednio uzasadnić i przedstawiać kalkulację kosztu, aby móc ocenić zasadność, konieczność i racjonalność planowanego wsparcia.

2. Pytanie: Wnioskodawca przewiduje nabycie kontenera, który będzie pełnił funkcję siedziby Centrum Usług Społecznych, a jednocześnie stanowił przestrzeń do realizacji i

świadczenia kompleksowych usług społecznych, skierowanych do mieszkańców gminy. Wnioskodawca jest właścicielem gruntu, na którym ma zostać usytuowany kontener a jego zakup jest niezbędny do prawidłowego funkcjonowania ww. CUSu. Wnioskodawca przeanalizował sytuację związaną z możliwością umiejscowienia CUS w lokalach stanowiących zasób gminny, jednak potencjalne koszty ich adaptacji są znacznie wyższe niż zakup kontenera. W związku z powyższym, zwracam się z prośbą o potwierdzenie, że zakup takiego kontenera jest wydatkiem kwalifikowalnym w ramach cross-financingu, zgodnie z punktem 3.2 Regulaminu wyboru projektów.

Odpowiedź: Kwestia wskazana w pytaniu podlega ocenie na etapie oceny formalno-merytorycznej, w związku z tym nie jest możliwe udzielenie na nie odpowiedzi. Przy opracowaniu budżetu należy mieć na uwadze zasady dotyczące kwalifikacji kategorii kosztu w ramach cross-financingu. Zgodnie z Wytocznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 oraz Regulaminem wyboru projektów, cross-financing w projektach EFS+ dotyczy wyłącznie:

- a) zakupu gruntu i nieruchomości, o ile warunki z podrozdziału 3.4 Wytocznych są spełnione,
- b) zakupu infrastruktury rozumianej jako budowa nowej infrastruktury oraz wykonywanie wszelkich prac w ramach istniejącej infrastruktury, których wynik staje się częścią nieruchomości i które zostają trwale przyłączone do nieruchomości, w szczególności adaptacja oraz prace remontowe związane z dostosowaniem nieruchomości lub pomieszczeń do nowej funkcji (np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, renowacja budynku lub pomieszczeń, prace adaptacyjne w budynku lub pomieszczeniach),
- c) zakupu mebli, sprzętu i pojazdów, z wyjątkiem sytuacji, gdy:
 - i) zakupy te zostaną zamortyzowane w całości w okresie realizacji projektu, z zastrzeżeniem podrozdziału 3.7 Wytocznych, lub
 - ii) beneficjent udowodni, że zakup będzie najbardziej opłacalną opcją, tj. wymaga mniejszych nakładów finansowych niż inne opcje, np. najem lub leasing, ale jednocześnie jest odpowiedni do osiągnięcia celu projektu; przy porównywaniu kosztów finansowych związanych z różnymi opcjami, ocena powinna opierać się na przedmiotach o podobnych cechach; uzasadnienie zakupu jako najbardziej opłacalnej opcji powinno wynikać z zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie projektu, lub
 - iii) zakupy te są konieczne dla osiągnięcia celów projektu (np. wyposażenie pracowni naukowych); uzasadnienie konieczności tych zakupów powinno wynikać z zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie projektu (za niezasadny należy uznać zakup sprzętu dokonanego w celu wspomagania procesu wdrażania projektu, np. zakup komputerów na potrzeby szkolenia osób bezrobotnych).

Warunki z tiretów i–iii są rozłączne, co oznacza, że w przypadku spełnienia któregośkolwiek z nich, zakup mebli, sprzętu i pojazdów może być kwalifikowalny w ramach EFS+ poza cross-financingiem.

Mając na uwadze powyższe zasady należy szczegółowo przeanalizować planowany zakup, opisać to szczegółowo we wniosku oraz uzasadnić. Dopiero na tej podstawie możliwa jest analiza danego wydatku i odpowiednia jego kwalifikacja.

3. **Pytanie:** Czy w ramach przedmiotowego naboru występuje trwałość projektu inna niż trwałość związana z cross-financingiem?

Odpowiedź: Nie, w ramach naboru nie występuje trwałość inna niż związana z cross-financingiem.

4. **Pytanie:** Proszę o informacje, w którym momencie Wnioskodawca powinien utworzyć dokumenty wymagane Ustawą o CUS, tj. Plan wdrażania CUS z Diagnozą potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych oraz Program Usług społecznych? Zgodnie z Ustawą, dokumenty te ma przygotować Centrum (ewentualnie wspierając się podmiotami zewnętrznymi), a jednocześnie nie ma możliwości zatrudnienia pracowników CUS przed jego utworzeniem. Czy to jest jednoznaczne z tym, że Wnioskodawca powinien najpierw powołać CUS i zatrudnić pracowników, a następnie przygotować te dokumenty w ramach ich pracy, a dopiero później rozpocząć rzeczywiste świadczenie usług przez nowozatrudnionych pracowników na rzecz mieszkańców? Przykład obrazujący: styczeń – powołanie CUS i zatrudnienie KIPUS, OUS, OSL, luty-marzec – przygotowanie Planu wdrażania CUS z Diagnozą potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych oraz Programu Usług społecznych, od kwietnia świadczenie faktycznych usług na rzecz mieszkańców

Odpowiedź: Wsparcie należy zaplanować zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Kwestia ta podlega ocenie. Po stronie Wnioskodawcy leży prawidłowe zaplanowanie działań, w tym dobór kadry w ramach przewidzianych zadań. Należy jednak zaznaczyć, że działania przygotowawcze dotyczące utworzenia CUS, w tym opracowanie odpowiednich dokumentów, może być realizowane m.in. przez pracowników OPS, którzy zostaną oddelegowani do zadań związanych z utworzeniem CUS lub ich wynagrodzenie będzie wypłacane w formie dodatku za zwiększenie zakresu obowiązków. Takie koszty są kwalifikowalne w ramach projektu.

5. Zgodnie z zapisami regulaminu naboru i kryterium specyficznym dostępu numer 2): „W przypadku projektów zakładających tworzenie CUS, dany CUS musi zostać utworzony nie później niż 6 miesięcy od rozpoczęcia realizacji projektu, tj. uchwała powołująca CUS będzie wskazywała termin utworzenia CUS nie późniejszy niż na 6 miesięcy od rozpoczęcia realizacji projektu” -> jakie czynności mogą odbyć się w tym okresie 6 miesięcy? Zakładamy, że np. kwestie prac remontowych, poszukiwanie kadry. Co jeszcze mieliście tutaj Państwo na myśli? (zwłaszcza w kontekście pytania z pkt. 4).

Odpowiedź: Po stronie Wnioskodawcy leży określenie i zaplanowanie działań przygotowawczych dotyczących utworzenia CUS. Dobór tych działań jest uzależniony od indywidualnych potrzeb danego tworzonego CUS/danej gminy. IZ nie precyzuje tych kwestii, gdyż dla każdego CUS mogą one się różnić.

6. **Pytanie:** Zwracam się do Państwa z jeszcze jednym pytaniem ws. naboru numer FEWM.09.04-IZ.00-001/25, 9.4 Usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (wsparcie tworzenia i/lub funkcjonowania centrów usług społecznych i rozwój dostarczanych przez nie usług): W ramach tworzonego CUS,

Wnioskodawca planuje utworzenie Centrum Międzypokoleniowego, będącego miejscem świadczenia usług dla grupy docelowej projektu. Z uwagi na ograniczony dostęp do komunikacji zbiorowej oraz rozległość terytorialną gminy niezbędny jest zakup samochodu typu bus, aby wsparcie mogło zostać zrealizowane. Proszę o potwierdzenie, że zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021–2027, podrozdział 3.2 punkt C, podpunkt iii, niniejszy zakup nie będzie stanowił wydatku w ramach limitu cross financingu, ponieważ jest konieczny dla osiągnięcia celów projektu.

Odpowiedź: Zakup pojazdu może nie stanowić wydatku w ramach cross-finansingu o ile spełnia jeden z warunków określonych w Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 i Regulaminie wyboru projektów, w tym np. warunek określonego w podpunkcie iii, na co zwrócono uwagę w pytaniu. Należy jednak pamiętać, że ocena kwalifikowalności, zasadności i kategorii kosztu odbywa się na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie, w związku z tym kwestie te należy szczegółowo opisać w składanym projekcie bazując na zapisach Regulaminu i celu naboru.

- 7. Pytanie: Proszę o informację czy zakup samochodu to cross-finansing? Czy jeśli udowodnimy, że zakupu samochodu będzie najbardziej opłacalną opcją oraz zakup ten będzie konieczny dla osiągnięcia celów projektu, to czy można uznać, że to nie jest cross-finansing.**

Odpowiedź: Zakup pojazdu może nie stanowić wydatku w ramach cross-finansingu, o ile spełnia jeden z warunków określonych w *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027* i Regulaminie wyboru projektów, tj. warunki określone w ramach podpunktów i-iii, na co zwrócono uwagę w pytaniu. Należy jednak pamiętać, że ocena kwalifikowalności, zasadności i kategorii kosztu odbywa się na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie, w związku z tym kwestie te należy szczegółowo opisać w składanym projekcie bazując na zapisach Regulaminu.

- 8. Pytanie: W Punkcie opieki nad chorymi w domu mamy od miesiąca wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjno-pielęgnacyjnego. Czy możliwa będzie częściowa refundacja wynagrodzenia w ramach projektu? Czy możemy potraktować ww. usługę jako nową usługę, czy powinniśmy rozszerzyć dotychczasowy zakres usługi?**

Odpowiedź: We wskazanym wyżej przypadku wypożyczalnię sprzętu należy traktować jako usługę już świadczoną przez dany podmiot, w związku z tym Wnioskodawca zobowiązany jest do rozszerzenia zakresu tej usługi (zwiększenia wolumenu). Bazując na tym wymogu w ramach budżetu możliwe jest przewidzenie kosztów na wynagrodzenia w związku ze świadczeniem wskazanej usługi, w takim wymiarze, jakim jest to adekwatne do założeń projektu, w tym okresu realizacji zadania. Należy jednak pamiętać, że ocena kwalifikowalności i zasadności zadania i kosztu odbywa się na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie, w związku z tym kwestie te należy szczegółowo opisać i uzasadnić w składanym projekcie.

- 9. Pytanie: W ramach projektu realizowanego z funduszy europejskich mamy wpisany w projekcie dowóz seniorów do klubu seniora (w naszym mniemaniu jest to działanie**

towarzyszące, a nie nowa usługa). W związku z powyższym proszę o informację, czy możemy uznać, że usługa transportowa, która zostałaby wprowadzona do projektu w ramach przekształcenia OPS w CUS byłaby nową usługą, czy też należy ją traktować jako zwiększenie wolumenu już istniejącej usługi?

Odpowiedź: We wskazanym przypadku usługa transportowa jest jedynie formą zapewnienia uczestnikom projektu dojazdu na konkretne zajęcia, a nie świadczeniem usługi transportu indywidualnego typu door-to-door dla osób potrzebujących wsparcia w zakresie mobilności. W związku z tym wprowadzenie usług transportowej, ale w formie usługi door-to-door, będzie uznawane jako wprowadzenie nowej usługi. Należy jednak pamiętać, że ocena kwalifikowalności i zasadności zadania i kosztu odbywa się na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie, w związku z tym kwestie te należy szczegółowo opisać i uzasadnić w składanym projekcie.

10. Pytanie: Czy w ramach konkursu 9.4. (przekształcenie OPS w CUS) możemy we wniosku o dofinansowanie uwzględnić częściową odpłatność za usługi społeczne, którą ponosiliby uczestnicy projektu i uznać ją jako wkład własny do projektu?

Odpowiedź: Zgodnie z zapisami Regulaminu (podrozdział 3.3), źródłem finansowania wkładu własnego mogą być zarówno środki publiczne, jak i prywatne. W związku z tym częściowa odpłatność za usługi społeczne może stanowić wkład własny do projektu jako środki prywatne. Należy jednak pamiętać, że zasady odpłatności muszą być zgodne z przepisami krajowymi lub lokalnymi, a usługi, za które pobierana jest odpłatność muszą być świadczone zgodnie z obowiązującymi przepisami i odpowiednio udokumentowane. Ponadto należy mieć na uwadze, że wszystkie osoby objęte wsparciem muszą mieć równy dostęp do usług, niezależnie od sytuacji materialnej, a odpłatność nie może stanowić bariery i wykluczać nikogo z udziału w projekcie. Kwestie te należy szczegółowo opisać we wniosku o dofinansowanie projektu.